

”
 ۋەك ئاماژە پى ھاتىيە كرن
 ئەق خواندنگە ھە ل سالا
 خواندنى ۱۹۵۲-۱۹۵۱ ھاتىيە
 قە كرن“

خواندنگە ھاتىيە

ۋ ھەتا نھا (۱۹۵۲/۲/۲۵) خەلكى قىانەكا دروست بۇ ھارىكارىيا خواندنگە ھى ديارنە كرىيە، ئاقاھىيى بۇ خواندنگە ھى ھاتىيە تەرخان كرن تى ژورورەكا تارىيە، بكيړ وانە گۆتتى ناهىت، بانى ئەوئ ھندئ نزمە ئەگەر مامۇستا د ناف ژورويىدا بەھىت و بچىت و بەژنا خوە راستبەكەت بى گومان دئ سەرى ئەوى ب بانى كەقىت، يان ژى دقيت ۋەك پىرەمىران پشتا خوە بچەمىنىت دا سەرى ئەوى ب بانى نەكەقىت. بۇ كارگىرىيا خواندنگە ھى ژى چ ژورور نەھاتىنە تەرخان كرن، ئەز ۋەك بەرپرسى يەكەمى خواندنگە ھى ژ ترسا دزىن يان مشكان كتىب و پىدقئىيىن خواندنگە ھى بەردەوام ل گەل خوە دبەمە مالى. د ھەمان راپۆرتىدا رېقەبەر ددەتە ديار كرن: خواندنگە ھى ناقمالى نىنە تى چوار رەحله بۇ روونشتنا ھندەك خويندكاران ھەنە، ل خواندنگە ھى تى كورسىكەك بۇ روونشتنا مامۇستاي د دەمى دەرسان يان بىنقەداناندا نىنە، د دەمى بىنقەداناندا نەقەرا دەرساندا دقيت مامۇستا يان ل دەرقەى ژورويى ل بەر سەرمایىن راۋەستىت يان ل ناف خويندكاران راۋەستىت^(۳).

ئەق خواندنگە ھە ل ۱۳/۱۰/۱۹۵۱ ئانكو دەستپىكا سالا خواندنى ۱۹۵۱-۱۹۵۲ ھاتىيە قە كرن، ئەق خواندنگە ھە دووھىمىن خواندنگە ھە فەرمىيە ل سنوورئ ناحيا (نېرۋە و رېكان - بىيۋ) ھاتىيە قە كرن^(۴)، بەرى ئەوئ ل سالا ۱۹۳۳ئى خواندنگە ھەك ل گوندئ (ھۆرە) يى ئەشپىرەتا رېكان ھاتىيە قە كرن^(۵). بەلى قە كرن ئەقى خواندنگە ھى و بەردەوامىدان ب كارئ فىركرنى تىدا چىرۇكەكا سەرنجراكىشە و رېقەبەر و مامۇستايىن ئەوئ يىن ب رەنجەكا مەزن و ماندىبوونەكا بەرچاچ بىياتى خواندنگە ھى داناي و ئەركى خوە تىدا بچە ھىناى قارەمانىن ئەقى چىرۇكىنە. ھەروەك يەكەمىن مامۇستا و رېقەبەرى ئەوئ د راپۆرتە كىدا بۇ رېقەبەرىيا زانىارى ل مووسلى دياردكەت: ھەروەكى رېقەبەرى زانىارى ئەز ئاگادار كرىم، د دەمى قە كرنە خواندنگە ھىدا پىدقى بوو خەلكى گشت ناقمالى و پىدقئىيىن گرنگىن خواندنگە ھى و ئاقاھى دابىنكربان، ئەقە ژى ل دووڤ ئەوئ ژفانى يا خەلكى بىبو و گوندىن دەوروبەر داي ئەگەر حكومت خواندنگە ھى ل گوندئ بىبو بۇ ئەوان قەكەت. بەلى ئەقە ئەز گەھشتىمە خواندنگە ھى

ل داوييا ساللا ۱۹۵۲ ئاريشهيا ئاقاهيبي خاوندنگهه ب قهگوهاستنا ئهوي بؤ ئاقاهيبي تايهت بؤ ئاكنجيوونا ريقهبهري ناحيبي هاتيهه ئافاكرن هاتهچارهكرن، ئاقاهيبي پيكهاتى بوو ژ شهش ژووران و هؤلهكى. بهلى ب بؤرنا چهند سالهكين كيم ئهق ئاقاهيبي زى بى سهروبه بوويه و گههشتيه ئاستهكى بكيىر خاوندنى نههيت، لهوما پشكينهري ل ساللا ۱۹۵۸ پيشنياز كريبه خاوندنگهه د ئهقى ئاقاهيقي نهمينيت و ئاقاهيبيكى دى بؤ بهيتهئافاكرن و ژ بهركو مانا د ئهقى ئاقاهيقي مهترسيه ل سهر ژيانا خويندكاران^(۴).

■ كهفتترين پوستى خويندكارين خاوندنگهه:

وهك ئامازه پى هاتيههكرن ئهق خاوندنگههه ل ساللا خاوندنى ۱۹۵۱-۱۹۵۲ هاتيهه قهكرن، ب ئهقى چهندى زى دى ل ساللا ۱۹۵۲-۱۹۵۳ يولا دوويى ب خوهقه گريت، ل داوييا ئهقى سالى خويندكارين ژيرى ل ئهقى خاوندنگهه دخواند:

■ پؤلا ئيكى:

۱. ئهحمهه ئهحمهه.
۲. فههمى مستهف.
۳. حهجى محههه.
۴. عهلى عادل (دهرچوويى چوارى- كؤما نمران ۵۴).
۵. خهليل زيرو.
۶. محههه حسين.
۷. فهخرى كهريم.
۸. نهزير محههه تاهر.
۹. حسين يوسف.
۱۰. فازل بهجرى.
۱۱. جهميل عهبدوللا.
۱۲. سهعيد توفيق.
۱۳. ئهحمهه نهعمان.
۱۴. نازم غازى.
۱۵. فازل ئيسلام.
۱۶. نازى زهينهل (دهرچوويى دوويى- كؤما نمران ۵۶).
۱۷. حهמיד جهميل.

۱۸. عيتاب سهعيد.

۱۹. ئيسماعيل سهليم (دهرچوويى ئيكى- كؤما نمران ۵۸).
  ۲۰. جهميل رهسول (دهرچوويى سيى - كؤما نمران ۵۵).
  ۲۱. عهبدولخالق رهسول (دهرچوويى چوارى دوباره-كؤما نمران ۵۴).
  ۲۲. محههه سهديق تاهر.
- ههموو ۲۲، دهرچوويى ۲۰، قهماي ، ، دهرنهچوويى ۲، رپژا دهرچوونى ۹۱%**

■ پؤلا دوويى:

۱. بههجهت ماهر.
۲. باقى رهشيد.
۳. جانگير تىلى.
۴. خهليل سالج.
۵. سهفهه كامل.
۶. سهيفوللا محههه تاهر (دهرچوويى سيى-كؤما نمران ۵۴).
۷. شكرى سالج.
۸. شوكرى شهكر.
۹. شهعبان هادى (دهرچوويى چوارى- كؤما نمران ۵۳).
۱۰. سهبرى مهحموود.
۱۱. عهونى توفيق (دهرچوويى ئيكى- كؤما نمران ۵۷).
۱۲. عهلى تىلى.
۱۳. عوبهيد مهحموود.
۱۴. عهونى محهههه.
۱۵. ئوسمان كهرهه.
۱۶. عهبدولمهجيد شيخ تاهر.
۱۷. عهبدوللا كهرهه.
۱۸. فازل محهههه ئهمين.
۱۹. محهههه رهشيد بهلو.
۲۰. محهههه عهبدولرهحمان.
۲۱. محهههه رهشيد سهديق (دهرچوويى دوويى-كؤما نمران ۵۵).
۲۲. موراد زيرو.

(ئهقه يهكهمين پوستى خويندكارين خاوندنگهه يين ساللا ۱۹۵۱-۱۹۵۲) نه^(۵) ، ههموو ۲۲، دهرچوويى ۲۰، قهماي ، ، دهرنهچوويى ۲، رپژا دهرچوونى ۹۱%

داوييدا ژ رښه بهرئ ناحيې خواستبيې ب رښکا پوليسان خوښدکاران بهينته خواندنگههې و نه گهر ب نه فئ رښکئ نه بيت دهواما ب سهروبه ر نابيت و دئ بيته نه گهرئ دورکه تنه خوښدکارښن مابى ژى^(۳). پشتى بۇرينا چوار سالان ژ دامه زاندا خواندنگههې هيژ پيگيرينه کرن ب دهوامى و نه هاتنا خوښدکاران بۇ خواندنگههې يا بهر دهوام بوو، ل دهس تيکا سالا خواندنئ ۱۹۰۴-۱۹۰۵ ل ليو مووسلئ ئاگادار دکهت کو ههتا نهامه يه خوښدکارئ نوو تومار نه کرپيه و هه چهنده پيش بينيا رښه بهرئ سالا چووبى ئه و بوو نه ف ساله بيست خوښدکاران ل پۇلا ئيکئ وهگرين و دهه مان دهما رښه بهرپيا زانيارى ئاگادار دکهت کو ل پۇلين ديتر ژ بهر هه فبوون ل پۇلئ يا لاوازه، ل داويئ ژى ماموستايئ خواندنگههې پيشنياز کرپيه يان خواندنگهه بهيته گرتن يان بهيته فه گوهاستن بۇ گوندئ سهرنئ ژ بهر کو يرانپيا خوښدکاران ژ گوندئ ناقيرينه^(۴). ده نجامئ نقيسارښن د ناقبه را رښه بهرپيا زانيارپيا مووسلئ و ليو مووسلئ و قائيمه قامئ ئاميديدا دهراره ي بابتهئ گرتن يان فه گوهاستنا خواندنگهها بيو، قائيمه قامپيا ئاميدپيئ مانا خواندنگههې و ل هه مان گوندئ بيو ب باشتر دزانيت و موه سهر فپيا مووسلئ ژى ل دووف بۇچوونا قائيمه قامپيا ئاميدپيئ هه مان برپارئ ددهت^(۵).

پيگيرى نه کرن ب ئامه ده بوونئ ل خواندنگههې ئاريشه يا هه ره سهره کى بوو ل بهر سنگئ خواندنگههې و کارگيرپيا ئه وئ گرتى، نه فئ چهندي ژى نه گهرښ خوه هه بوون ژ ئاليه کيغه خه لکى نه و هشيارپيه نه بوو کو نه و ب خوه هاندر بن کو زارۇکښن خوه بهنږنه بهر خواندنئ، ژ ئاليئ ديقه خوښدکار نه تنئ يښن گوندئ بيو بوون به لکى ژ گوندين ديتر ژى دهانته نه فئ خواندنگههې، دوورانييا گوندا و سهروبه ر دژوارئ سه قايئ ده فهرئ ژى نه يئ هاريکار بوو خوښدکار پيگيرپيه کا دروست ب بهر هه فبوونئ ل خواندنگههې بکن، هه ژارپيا مالباتښن خوښدکاران ژى سهر بارکئ نه فان ئاريشه يان بوو. گه له ک جاران رښه بهرپيا ناحيئ چوويه دناق ئاريشه بييدا و ب زورى سه ميانښن خوښدکاران پالداينه زارۇکښن خوه بهنږنه خواندنگههې، کارگيرپيا خواندنگههې ژ ناچارى و خه مخورپيا خوه بۇ فيرکنا خه لکئ ناچار بوويه ژ رښه بهرئ ناحيئ بخوازيت خوښدکارښن دهرقه ي بيو ل پشکا مابى ژ وه زرى زفستانئ د ناف سه نته رئ ناحييدا فه هه وينن. هه وه سان رښه بهرئ ناحيئ ئاگادار کرپيه کو هه موو خوښدکارښن پۇلا ئيکئ ژ گوندئ (سهرنئ) نه و ده مئ زانئ رښه بهرئ ناحيئ ل دهرقه ي ناحيئ يه نه فه بۇ خوه ب ده ليقه ديت و نه هانته خواندنگههې، هه چهنده مه بزاښ ل گهل نه وان کرينه و قيايه ب هه ر رښکه کا هه بيت خواندنئ ل بهر نه وان شرين بکن، د

”خواندنگههې ناقمالي نه بوو بتنى چوار ره حله بۇ روونشتنا هنده ک خوښدکاران هه بوون، ل خواندنگههې بتنى کورسيکه ک بۇ روونشتنا ماموستاي د ده مئ دهرسان يان بيهنقه داناندا نه بوو“

■ سەرووبەرى خۋاندنگەھى

سەرژمىرىيىن خويندكاران:

ھەمى	پۇلا شەشى	پۇلا پىنجى	پۇلا چارى	پۇلا سىيى	پۇلا دوويى	پۇلا ئىكى	سال
					۲۲	۲۲	۱۹۵۳ - ۱۹۵۲
				۱۹	۲۱	۹	۱۹۵۴ - ۱۹۵۳
			۱۳	۱۰	۵		۱۹۵۵ - ۱۹۵۴
		۸	۷	۷	۵	۱۵	۱۹۵۶ - ۱۹۵۵
۴۳		۷	۶	۵	۱۱	۱۴	۱۹۵۷ - ۱۹۵۶
			۱۰	۷	۱۰	۲۵	۱۹۶۰ - ۱۹۵۹
			۷	۱۰		۱۵	۱۹۶۱ - ۱۹۶۰

قۇناغا پىشتى پىكھاتنا ۱۱ ئادارا ۱۹۷۰ى

۳۹				۱۱	۱۶	۱۲	۱۹۷۱ - ۱۹۷۰
۵۵			۹	۱۴	۱۲	۲۳	۱۹۷۲ - ۱۹۷۱
۶۱			۷	۱۴	۱۳	۱۴	۱۹۷۳ - ۱۹۷۲
		۱۴	۹	۱۱	۱۲	۱	۱۹۷۵ - ۱۹۷۴
۶۱	۹	۸	۷	۱۱		۲۶	۱۹۷۶ - ۱۹۷۵
	۱۴						۱۹۷۷ - ۱۹۷۶
۶۹	۶	۹	۵	۲۱	۱۷	۱۷	۱۹۷۸ - ۱۹۷۷

■ دهسته كا فيركرنى:

سال	رېڤه بهر	ماموستا
۱۹۵۲ - ۱۹۵۱	سديق سادق كندى	
۱۹۵۳ - ۱۹۵۴	سعید ئەحمەد ئەلقوشكى	مهحفوز جهميل
۱۹۵۴ - ۱۹۵۵	ئوراها ئيليا	نهجيب فرهنسيس، محى دين ئەسعەد
۱۹۵۶ - ۱۹۵۷	جبرائيل بنيامين خوشابا	
۱۹۵۷ - ۱۹۵۸	جبرائيل بنيامين	ناصر حميد سليمان، محى دين ئەسعەد
۱۹۵۹ - ۱۹۶۰	شائول بوترس ^(۹)	
۱۹۶۰ - ۱۹۶۱	خدر هجى داود	
۱۹۷۰ - ۱۹۷۱	ئەحمەد عومەر هجى ياسين	خهليل شوكرى تهمەر
۱۹۷۲ - ۱۹۷۳	صديق محمەد ئەحمەد	خهليل شوكرى تهمەر
۱۹۷۵ - ۱۹۷۶	مورقس توما مەنسور	
۱۹۷۶ - ۱۹۷۷	مورقس توما مەنسور	خهليل فهقى ئيسماعيل، ئيسماعيل محمەد ئيسماعيل
۱۹۷۷ - ۱۹۷۸	زبیر عوبيد ئيبراهيم ^(۱۰)	

قوناغيدا ل قى خواندنگههئى و خواندنگههين دى ههبوويه و ئەنجامى نهپيگيريكرنا خويندكاران ب خواندنگههئى و نهبوونا هشيارييا رهوشهنبيري ل جهم خهلكئ گوندان و سهروبهرئ ههژاريئ وان كو سهميانين خويندكاران د وهرزيئ كاريدا زاروكين خوه دبرنه كارى و ژ خواندنگههئى دهرديخستن. هه ر بو نمونه ساللا ۱۹۵۶-۱۹۵۷ هژمارا خويندكاران ب قى رهنكى بوو:

تېيىنين گشتى دهربارهئى رهوشا خواندنگههئى :

ژ ساللا ۱۹۵۹-۱۹۶۰ يڤه خويندكارين كچ ل قى خواندنگههئى هاتينهوهرگرتن، د قى ساليئا ژ كوما ۲۵ خويندكارين ل پولا ئيكى سهههتايى هاتينهوهرگرتن ۶ كچ بوون.

تېيىنى دهئتهكرن گهلهك جاران جوداهى كهتیه ناقههرا هژمارا خويندكاران ژ دهسپيكا ساللا خواندنى بو داوييا ئهوى سالى ئەفه ئى د ئهوى

هه می	یۆلا پینجی	یۆلا چاری	یۆلا سییی	یۆلا دووی	یۆلا ئیک	
۴۳	۷	۶	۵	۱۱	۱۴	دهستپیکا سالی
۳۹	۷	۶	۵	۱۱	۱۰	دوماهییا سالی

سال دووف سالی سەروبهری خواندنگههی باشتربوویه، بهرنامی دانا خواننی بۆ خویندکاران هاریکاربوویه و بوویه هوکاری کیمکرنا نهساخییان دناف خویندکاراندا و هاندهری پتر بهرههقبوونا وان ل خواندنگههی و دهه مان دهمداریژا دهچوونی ل خواندنگههی بهرهف پیش چووویه، بهلی دووف بۆچوونا پیشکینهری ئەگەر ئاستی دهچوونی ل یۆلا شەشی نهگههیتە پتر ژ سی خویندکاران پیدقی ب قهکرنا وی یۆلی نینه لهوما زی ههتا وی سالی یۆلا شەشی ل خواندنگههی قهنهکرینه، سالا ۱۹۵۶-۱۹۵۷ریژا دهچوونی ب فی رهنگی بوو:

یۆلا ئیک	یۆلا دووی	یۆلا سییی	یۆلا چاری	یۆلا پینجی
٪۶۷	٪۸۰	٪۷۱	٪۷۱	٪۶۲.۵ ^(۳)

د قوناغا نوویا خواندنگههییدا ئانکو قوناغا پشنتی ۱۱ ئادارا ۱۹۷۰ خهلیل شوکری وهک یهکهه مامۆستا و جیگری ریفهبری هاتییه دامهزراندن و پشنتی دههکی کیم ئەحمهد عومەر حهجی یاسین وهک ریفهبری خواندنگههی دهست بکارکریه، د فی قوناغیدا زی ئافاهی ئاریشا سهرهکییا خواندنگههی بوو کو ئافاهیی خواندنگههی پولیسین ناحیی چوو بوونه تیدا، پشنتی بگروقه کیشین نافهرا کارگرییا خواندنگههی و ریفهبرییا پهروهردی ل دهۆکی و پاریزگهها دهۆکی ئافاهی بۆ خواندنگههی هاته قالاکن بهلی د سهروبهرهکی وهسان دابوو خواندنگهه نه دشییا بچیته د ناقد^(۴).

هاقینا ۱۹۷۸ گوندی بیبو وهک گشت گوندین ناحیا نیروه ریکان ب خواندنگههیین وانقه هاتنه قالاکن ژ خهلی وی و خهلی بیبو هاته قهگوهاستن بۆ کۆمهلهگهها شیلادزی و مامۆستا و خویندکاریین خواندنگهها بیبو زی ل خواندنگهها شیلادزی هاتنه دانان^(۵) و ههتا نها زی نهگوند هاتییه ئافاکرن و نهزی خواندنگهه.

سالا ۱۹۵۹-۱۹۶۰ خواندنا کوردی ئەف خواندنگهه قهگرتیه، ل دووف خشتی ئەزموونین داوییا سالا ۱۹۶۰-۱۹۶۱ خواندنا کوردی د فی سالییدا گههشتبوو یۆلا دووی.

پشنتی روودانا شۆرشا کوردستانی ل ئەیلولا ۱۹۶۱ ئەف خواندنگهه زی ب رهنگهکی فهرمی هاتییه گرتن و یا گرتی بوویه ههتا پشنتی پیکهاتنا ۱۱ ئادارا ۱۹۷۰ یۆ سالا خواندنی ۱۹۷۰-۱۹۷۱ ال ۱۹۷۱/۱۱/۵ سهر ژوو هاتییه قهقهرن^(۶).

بهلی ل سالا خواندنی ۱۹۶۸-۱۹۶۹ ئ خواندنگهه ژ ئالیی سازیین پهروهده و فیگرنی بین شۆرشا کوردستانی هاتییه قهقهرن^(۷) و بهردهوام بوویه ههتا پیکهاتنا ۱۱ ئادارا ۱۹۷۰ ئ و خواندنگهه ب رهنگهک فهرمی ژ ئالیی ریفهبرییا پهروهدهیا پاریزگهها دهۆکی قههاتییه قهقهرن.

■ پهراویز :

■ ژېده :

۱. اداره مدرسه بېبو، الی مدیریہ معارف لواو الموصل، العدد ۷۹، التاريخ ۱۹۵۲/۲/۲۵. هه‌موو
۲. نقیساړن ناماژه پیکری د باده‌کا خواندنگه‌هیدا ب هژمار ۲۴۲ ل پشکا باده‌کان یا ریښه‌بیرا گشتییا په‌روه‌دا پارنژگه‌ها دهوکی د پاراستیته.
۳. موسه‌دهق توفی، دیروکا په‌روه‌ده و فیکرنی ل پارنژگه‌ها دهوکی، به‌رگی دووئ، بپ ۳۶۳، (۲۰۲۲ - ...). بیوؤ : یه‌ک ژ گوندین نه‌شیره‌تا نیره‌بیانه و د ناچه‌را ۱۹۳۰ - ۱۹۷۸ ائ
۴. سه‌نته‌ری ناخیا نیره‌و‌نیکان بوو، سالا ۱۹۷۸ ائ خه‌لکی گوندی هاتینه‌فه‌گوه‌استن بو کومه‌لگه‌ها دیره‌لوکی و جهین دیر و ناخیه ژی هاتییه‌هملوه‌شاندن، سالا ۱۹۷۹ ائ ناخیا دیره‌لوکی ل شوونا نه‌وئ هاتییه‌پیکه‌یان. بنیره: سه‌ردار هیتوبتی، ناخیا دیره‌لوکی، ئینسکلوییدیا پارنژگه‌ها دهوکی، به‌رگی هه‌شتی، بپ ۳۷۶ و ۲۸۷، (۲۰۱۷ - ...).
۵. اداره مدرسه بېبو، هه‌مان نقیساړا چووپی.
۶. وزاره المعارف، مفتشیه المعارف العامه، التقرير المدرسی للمدارس الابتدائیة، الرقم ۱۶/۲، تاریخ التفتیش ۹ و ۱۰، ۱۹۵۸/۵/۱۰.
۷. نه‌ف زانیاریه ژ باده‌کا خواندنگه‌هی یا د پهراویزی ئیکیدا ناماژه پنی هاتییه‌کرن هاتییه‌وه‌رگرتن.
۸. اداره مدرسه بېبو، الی مدیر ناخیه بېبو، العدد ۱۱، ۱۹۵۳/۱/۱۳.
۹. اداره مدرسه بېبو، الی مدیر معارف لواو الموصل، العدد ۶۸، التاريخ ۱۹۵۴/۱۱/۲.
۱۰. مدیریہ معارف لواو الموصل- الزاتیه، الی متصرفیہ لواو الموصل- الاداره المحليه، العدد ۱۹۸۸۶/۳۰۲، التاريخ ۱۹۵۴/۱۱/۱۸؛ قائمقامیہ قچاو العمادیه، الی متصرفیہ لواو الموصل، العدد ۵۱۸۰، التاريخ ۵۲ م، ۱۹۵۴/۱۲/۳؛ متصرفیہ لواو الموصل- الاداره المحليه، الی مدیریہ معارف لواو الموصل، العدد ۷۳۳، التاريخ ۱۹۵۴/۱۲/۲۶. د نه‌فی سالیذا چ خویندکار
۱۱. ل ریزا ئیکس یا نه‌فی خواندنگه‌هی نه‌هاتییه‌ تومارکرن تنن د ریکا لیستا نه‌جامین داوییا سالیذا خولا ئیکس و دووپی هژمارا خویندکارین شه‌شی سه‌رتالی بین نه‌فی خواندنگه‌هی گه‌هشتیته مه.
۱۲. ل ریزا ۱ نیسانا ۱۹۶۱ ائ ب فه‌رمانا فه‌رمانداری گشتییه له‌شکری (الحاکم العسکری العام) ماموستا شائول بوترس دگمل ماموستایان مه‌لا حصه‌ن محمهد و سه‌دیق محمهد تاهر ماموستایین خواندنگه‌هی و ماموستا عه‌لی جه‌جی ئادم ماموستایین خواندنگه‌ها (هوره) ده‌نیه‌گرتن و فه‌گوه‌استن بو مووسلی و ل وئری بریارا ده‌ستراکیشانا (سحب البید) وان ژ کاری ماموستایین ده‌یته‌دان. بنیره: وزاره المعارف، مدیریہ التعليم العامه الابتدائی، الی مقر السیاده الحاکم العسکری العام، م/ حول القاو القبیج علی المعلم، العدد ۲۷۳۹۱، التاريخ ۱۹۶۱/۴/۱۱؛ وزاره المعارف، مدیریہ التعليم العامه الابتدائی، الی مدیریہ معارف لواو الموصل، م/ سحب ید المعلمین، العدد ۱۱/۲۳/۱۱، التاريخ ۱۹۶۱/۴/۱۶؛ وزاره الداخليه، مدیریہ الامن العامه الجنائیه، الی وزاره المعارف، م/ تأیید حجز، اعدد ۸۷۴۶، التاريخ ۱۹۶۱/۹/۱۱.
۱۳. نه‌ف زانیاریه ژ باده‌کا خواندنگه‌هی هاتییه‌وه‌رگرتن.
۱۴. وزاره المعارف، مفتشیه المعارف العامه، التقرير المدرسی للمدارس الابتدائیة، الرقم ۱۰، تاریخ التفتیش ۹ و ۱۰، ۱۹۵۷/۵/۲۳.
۱۵. مدیریہ التریبه و التعليم لمحاقه دهوک- ژاتیه الابتدائی، بیان، العدد ۷۱۶۷/۵، التاريخ ۱۹۷۰/۱۱/۵.
۱۶. محمهد مه‌لا حمهدی، خواندن ل ده‌قهرین نازادکرین کوردستانی د ناچه‌را ۱۹۶۱ ۱۹۷۵-ایدا، (هولیر ۲۰۱۷)، بپ ۷۰ و ۱۰۵.
۱۷. اداره مدرسه بېبو الابتدائیة، الی مدیریہ التریبه و التعليم لمحاقه دهوک، العدد بلا، التاريخ ۱۹۷۰/۱۱/۱۸؛ مدیریہ التریبه و التعليم لمحاقه دهوک، الی محاقه دهوک، العدد ۷۶۴۳/۲۴۲، التاريخ ۱۹۷۰/۱۱/۲۳؛ اداره مدرسه بېبو، الی مدیریہ التریبه و التعليم لمحاقه دهوک، العدد ۱۹، التاريخ ۱۹۷۱/۱/۱۵.
۱۸. مدیریہ العامه للتربیه فی محاقه دهوک، بیان، العدد ۷۱۴۰، التاريخ ۱۹۷۸/۸/۱۴.

دیروکا پهرورده و فیئر کرنه ل پاریزگه ها دهوکی

” ئەف قه کۆلینه ده رباره ی ئەفی خواندنگه هی هاتبوو به رهه فکرن دا جهی خوه د بهرگی دووی یی پهرتووکا مه (دیروکا پهرورده و فیئر کرنی ل پاریزگه ها دهوکی - ۲۰۲۲) دگهل خواندنگه هین بهراهیی بگریت، بهلی ژ ئەنجامی شاشییه کی هاته ژبیرکرن و جهی خوه د پهرتووکیدا نه گرت، لهوما مه پیدقی دیت پشتی پیداچوونه کا نوو و ئالوگۆرین کیم د ئەفی کۆقاریدا به لاقهین“